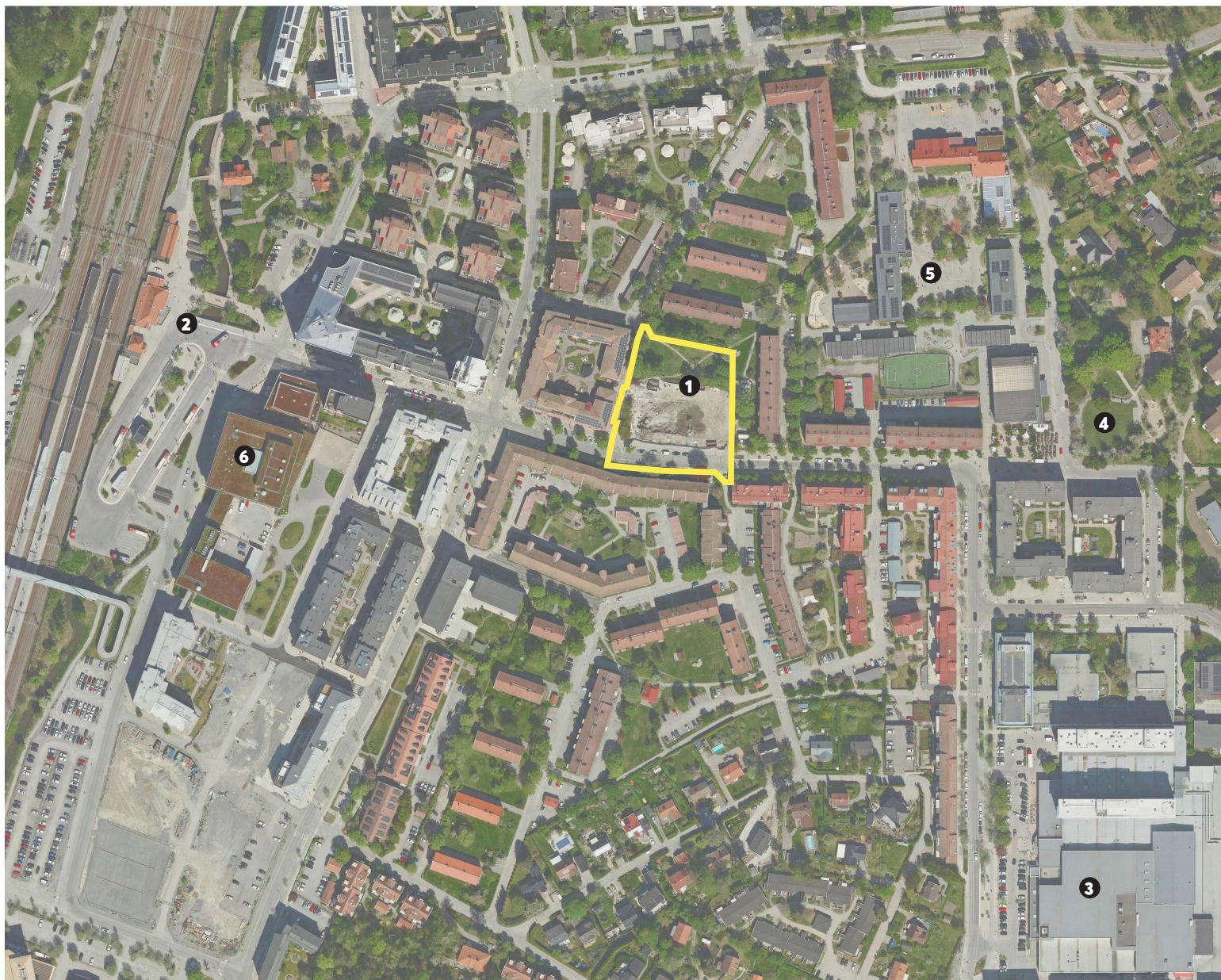

Kvalitetsprogram

Vilunda 1:320 m.fl.

Centralvägen 9 och Nya Elis park
Upplands Väsby kommun

2025.11.28

INNEHÅLL

Projektfakta	3
Introduktion	4
Historia	5
Dagens situation	6
Platsbilder	7
Planförslag	9
Illustrationsplan	12
Nya Elis park	13
Byggnaden	21
Planritningar	22
Sektionsritningar	25
Liv på taken	26
Elevationer	27
Arkitektur	34
Hållbarhet	35
Materialpalett	36
Vyer	37

Orienteringskarta

1. Planområdet
2. Väsby station
3. Väsby Centrum
4. Suseboparken
5. Väsby skola
6. Multifunktionshuset Messingen

FASTIGHET

Fastighetsbeteckning: Vilunda 1:320 m.fl.
Upplands Väsby kommun

Gatuadress: Centralvägen 9 och Nya Elis park

PLANENS INNEHÅLL – TORG, LOKALER OCH BOSTÄDER

- Publikt parktorg om nära 2 200 m² beläget mot Centralvägen, varav cirka 1 800 m² planläggs som park och 400 m² som torg.
- Cirka 2 200 m² lokalarea
I planförslaget planeras lokalerna innehålla kommunens bibliotek och ett café.
- 82 hyresrätter med tillhörande funktioner såsom cykel- och bilparkering, miljörum och gemensamma uteplatser på takterrasser.

BYGGAKTÖRER

- Upplands Väsby kommun (parktorg)
- Väsbyhem (byggnad)

ARKITEKTUR

- TIP - Theory Into Practice (byggnad)
- Topia landskapsarkitekter (landskap)

BAKGRUND OCH SYFTE

Centralvägen är ett av de mest folkfyllda stråken i Upplands Väsby, ett huvudstråk från Upplands Väsby station till Hugo Sabels Torg och Suseboparken. Mitt på Centralvägen planerades i mitten av 1900-talet ett stort publikt torg omgärdat av offentliga byggnader. Denna satsning blev inte genomförd, men det är lätt att förstå valet av plats – i hjärtat av Upplands Väsby.

På denna centrala plats byggdes istället Medborgarhuset 1962 och fick en central roll i kommunens kultur- och föreningsliv, med en uppskattad kaféservering i anslutning till Centralvägen och

Björkvallatorget. Huset revs 2024 och idag finns ett temporärt torg på platsen, i väntan på ny bebyggelse.

I anslutning till Björkvallatorget ligger Elis park. Parken låg tidigare skymd bakom Medborgarhuset och upplevdes otrygg. En park- och stråkstudie från 2022 påvisade att parken med den tidigare placeringen bakom Medborgarhuset inte lockade så många besökare och behövde rustas upp.

Den samlade bilden från 2023 års medborgardialog var ett generellt önskemål om att ta hand om platsen och skapa en trygg och trevlig mötesplats för olika åldrar.

Syftet med detaljplanen är att stärka förutsättningarna för stadsliv genom ett publikt parktorg på Centralvägens solsida, samt att vitalisera huvudstråket med nya bostäder och utåtriktade verksamhetslokaler.

VISION FÖR PLATSEN

Tanken är att skapa en trygg och öppen mötesplats för både medborgarna och de nya boende. Den nya bebyggelsen och parktorget ska bidra till upplevelsen av Centralvägen som centralt stråk, där parkens grönska blir en viktig del.

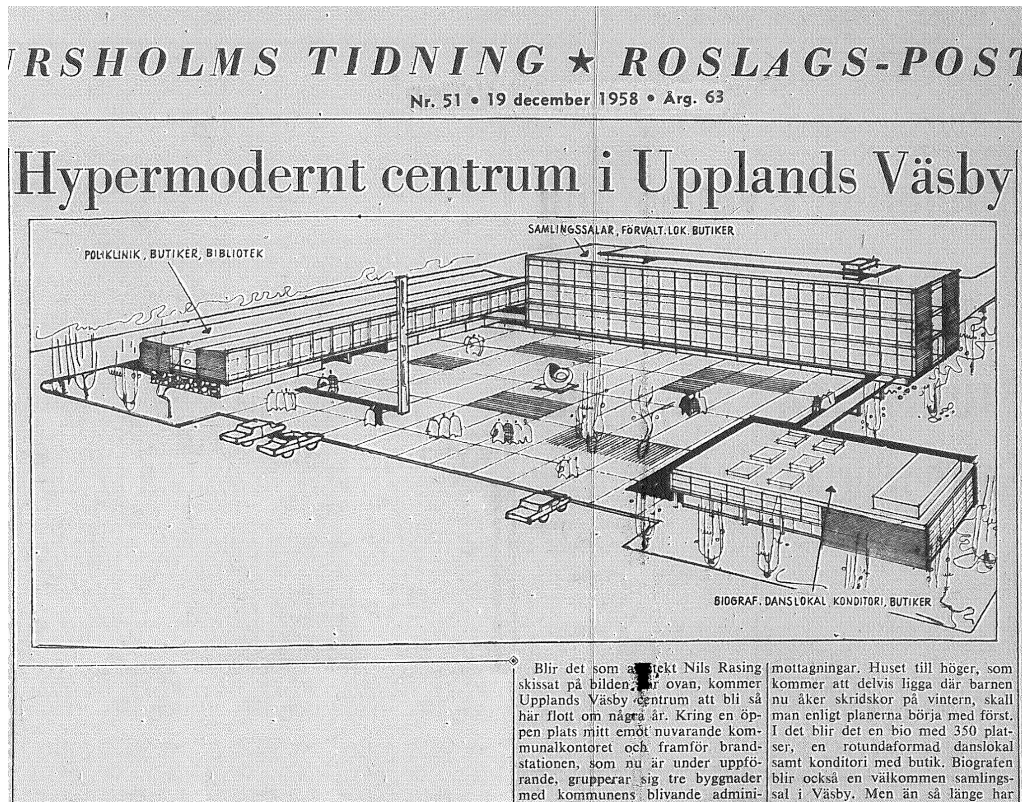
Ambitionen är att skapa en mötesplats som

gynnar samtliga människor och generationer i Väsby och samtidigt ger en bild av platsens historia. En viktig aspekt i utvecklingen av platsen är att öka tryggheten och tillgängligheten till stadens gröna rum genom närheten till gatumiljö och människor.

Genom att också möta behovet av fler bostäder och verksamheter i Upplands Väsby centrum ökas tryggheten genom mänsklig närvaro dygnet runt. I byggnaden föreslås attraktiva och ändamålsenliga lokaler för offentliga verksamheter och nära samband med utemiljön i bottenplan, samt cirka 82 lägenheter i storlekar mellan ett och fyra rum och kök för en bred och varierad målgrupp.

Platsen idag:
1. Centralvägen
2. Björkvallatorget
3. Elis park
4. Temporärt torg

Fotografier och tidningsklipp

Medborgarhuset hade en central roll i kommunens kultur- och föreningsliv.

TIDIGARE CENTRUMVISIONER

I mitten av 1900-talet planerades ett modernt kommuncentrum vid Centralvägen. Ursprungligen skulle tre byggnader för offentliga och kommersiella verksamheter uppföras runt ett öppet torg på Centralvägens solsida.

Centrumvisionen genomfördes inte, utan istället påbörjades planering och genomförande av ett Medborgarhus på uppdrag av föreningen Väsby Folkets Hus.

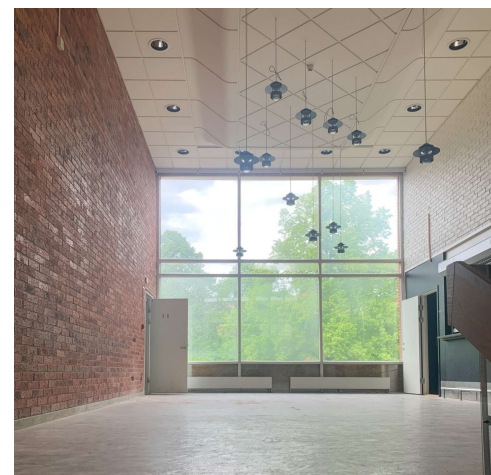
MEDBORGARHUSET

Medborgarhuset färdigställdes 1962 i en upphöjd placering på terrass längs Centralvägen. Byggnaden inrymde bland annat biograf, konditori med uteservering, kiosk, restaurang, bar och möteslokaler. Vid invigningsdagen den 6 april visades filmen "Änglar, finns dom?" samtidigt som en danskväll anordnades. Lokalerna blev snabbt populära och hyrdes ut till föreningar, myndigheter och företag.

Under de kommande årtiondena var Medborgarhuset en viktig mötesplats med ett brett kulturutbud, inklusive biovisningar, teater, danskvällar, bingo och bokkafé. Restaurangen byttes ut mot ett gatukök, som senare blev en pizzeria, och kiosken flyttades. Den mest långlivade verksamheten var Väsby Nya Konditori med bageri. På 1980-talet fanns långt gångna planer på att renovera och bygga ut huset med nya lokaler. Under 1990-talet genomfördes vissa ombyggnader.

Under 2000-talet minskade intresset för biovisningar och danskvällar, vilket ledde till att verksamheten successivt avvecklades. Biografen stängde 2012, och några år senare upphörde även teaterverksamheten. Ungdomsverksamhet, Kulturhuset Vega, fanns i lokalerna runt 2010 men upphörde senare. Samtidigt fanns planer på att bygga om Medborgarhuset till bibliotek, men finanskrisen satte stopp för projektet.

När multifunktionshuset Messingen öppnade, med bibliotek, kulturskola och konsertsal, förlorade Medborgarhuset sin centrala funktion i kommunen.

STRÅK OCH MÅLPUNKTER

Centralvägen är ett av de mest folkfyllda stråken i Upplands Väsby, vilket förklaras av det välintegrerade läget i gatunätet och av placeringen mellan järnvägsstationen och Väsby Centrum.

Gatan är en allé med trottoarer, cykelbana och körbanor. I bottenplan hittas olika verksamheter, bland annat mataffär, café och restauranger med uteserveringar. Intensiteten är högst närmast stationsområdet.

Närliggande målpunkter är stationen, Messingen multifunktionshus och köpcentret Väsby Centrum. Målpunkter för barn och unga är även Väsby skola och fritidsgården Väsbygården.

Möjligheterna att röra sig till fots och med cykel är goda, ofta på bilfria stråk. Norr om planområdet

finns främst bostadsbebyggelse och få publika målpunkter.

SIKTLINJER

Centralvägen erbjuder långa siktlinjer västerut mot stationsområdet och österut i riktning mot Hugo Sabels torg. I övrigt finns det få längre siktlinjer. Det är snarare ett slingrande nätverk av stadsrum, vilka ibland öppnar upp till större vyer, men som kräver god lokalkännedom för att hitta rätt.

BEBYGGE

Bebyggelsen längs Centralvägen är i tre till fem våningar, med inslag av höga punkthus som skjuter i höjden men som ändå inordnar sig i kvartersstrukturen. Även lamellhus med öppna gårdar förekommer.

Fasaduttrycken är många och olika, vilket ger en stadsmiljö som upplevs trivsamt, brokigt och med en lokal särart. Puts och tegel är vanliga fasadmaterier. Utöver varma gula och röda fasadkulörer finns modiga accenter som lila, klarblå och turkos.

OFFENTLIGA RUM

Elis park är grönskande med fullvuxna träd, men har missgynnats av sitt läge bakom Medborgarhuset, kringbyggt av staket och hus utan entréer mot parken. Parken har därmed haft få besökare och har av många upplevts otrygg, särskilt på kvällstid.

Björkvallatorget är en mindre platsbildning som tidigare innehöll en populär uteservering, där blommande körsbärsträd var ett uppskattat inslag om våren.

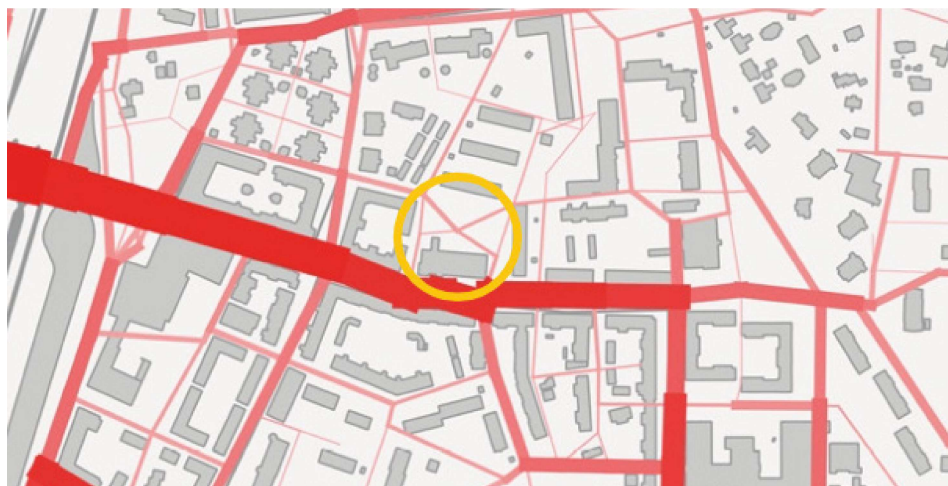
PLATSENS FÖRUTSÄTTNINGAR

Tack vare sin öppenhet mot Centralvägen har planområdet goda solförhållanden, men det exponeras också för visst trafikbuller. I planområdets norra del är bullernivåerna lägre.

Topografin på platsen är plan med svaga lokala lutningar. Dagvatten samlas idag i lågpunkter intill närliggande bostadshus, vilket kan leda till skador.

Det finns ett flertal fullvuxna träd inom planområdet, längs gång- och cykelstråket i väst och i Elis park.

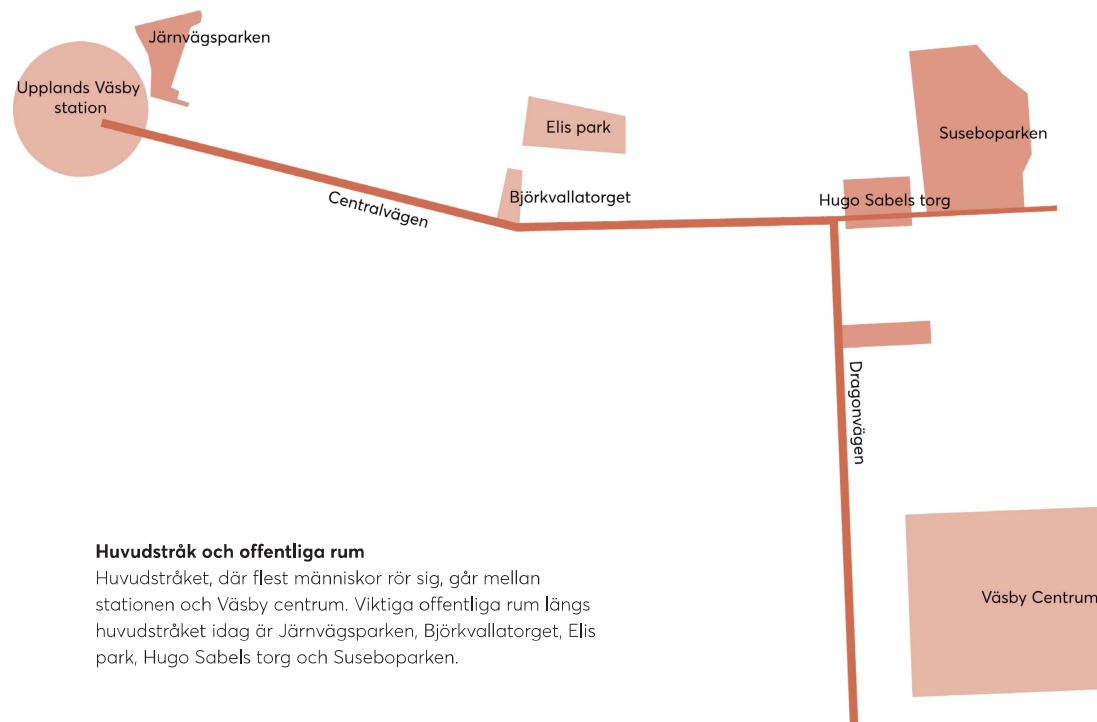
Stora och gamla träd tillför ekologiska värden till platsen, såväl ekosystemtjänster som för stadens djurliv samt för personerna som vistas i och runt parken.

Stråkanalys

Ju bredare rött streck desto fler människor i rörelse. Planområdet visas med gul ring.

Källa: Spacescape

Huvudstråk och offentliga rum

Huvudstråket, där flest människor rör sig, går mellan stationen och Väsby centrum. Viktiga offentliga rum längs huvudstråket idag är Järnvägsstationen, Björkvallatorget, Elis park, Hugo Sabels torg och Suseboparken.

PLATSBILDER

Från Centralvägen

1. Vy västerut från planområdets östra del vid sommartid

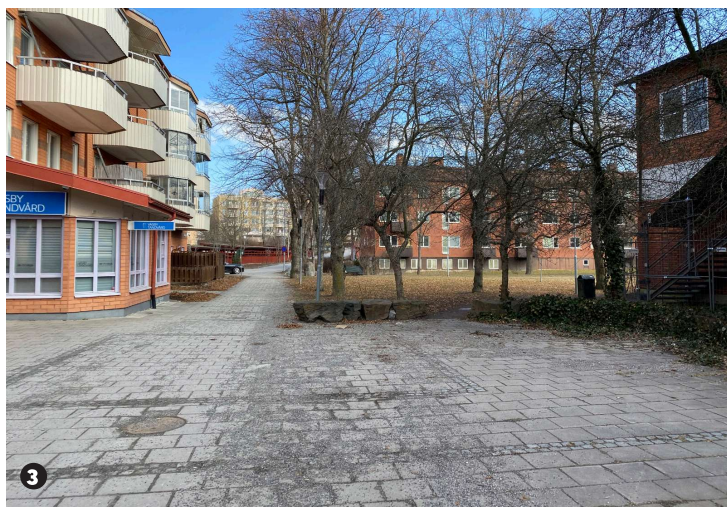
2. Vy västerut i höjd med Björkvallatorget om vintern

3. Vy från Centralvägen in mot Björkvallatorget om våren

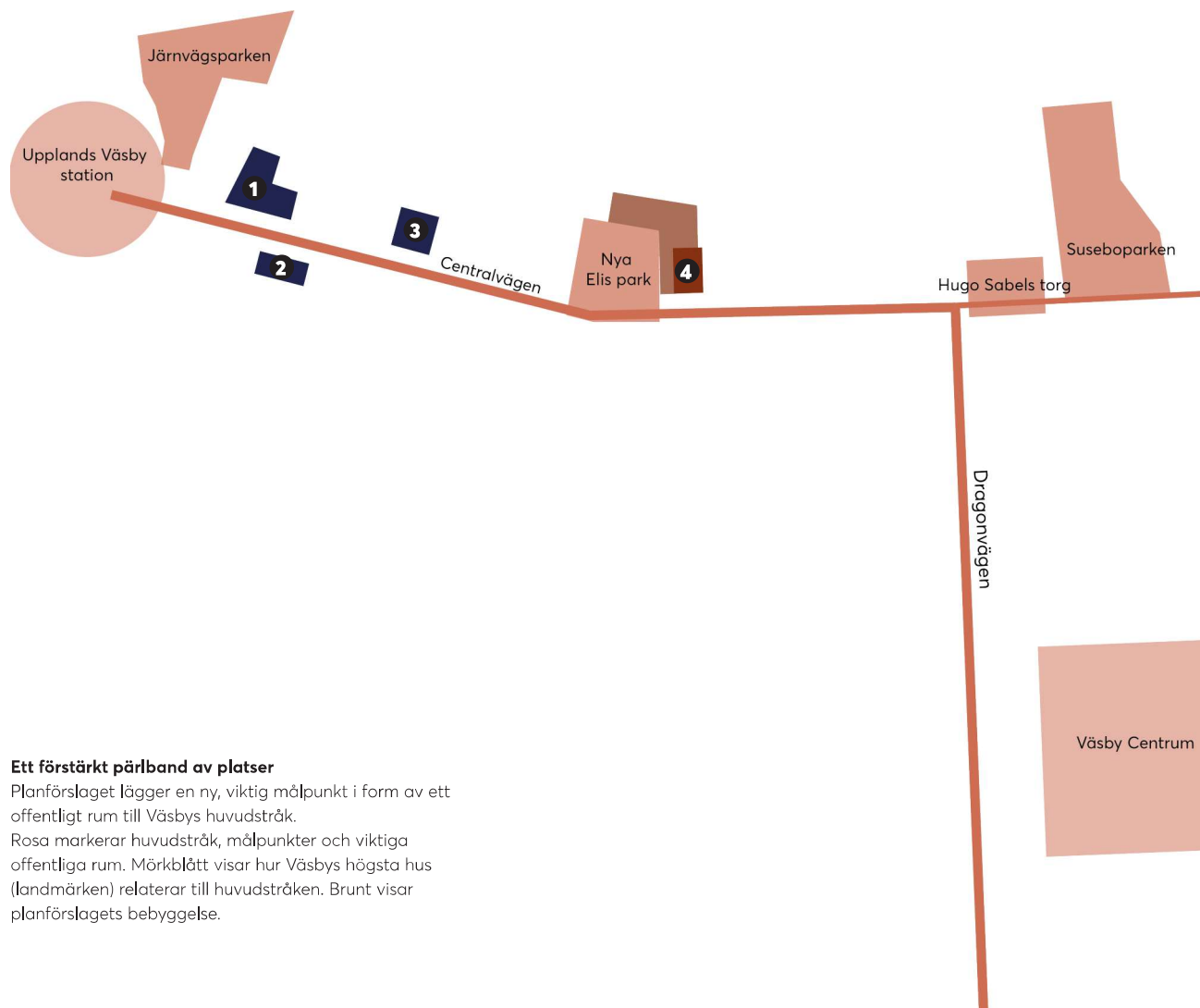
4. Vy från Centralvägen mot östra delen av Elis park med befintliga bostadshus

PLATSBILDER

Elis park

1. Elis park från Björkvallavägen mot Centralvägen
2. Medborgarhusets tidigare infart, mot Centralvägen
3. Mot Elis park från Björkvallatorget/Centralvägen
4. Gångstråk i och till Elis park; i parkens mitt respektive entré från nordöst

Ett förstärkt pärlband av platser

Planförslaget lägger en ny, viktig målpunkt i form av ett offentligt rum till Väsby's huvudstråk.

Rosa markerar huvudstråk, målpunkter och viktiga offentliga rum. Mörkblått visar hur Väsby's högsta hus (landmärken) relaterar till huvudstråken. Brunt visar planförslagets bebyggelse.

"Utveckla Väsby's särart med plats för både nuvarande och framtida Väsbybor där kommunen, både idag och i framtiden, upplevs som tillgänglig, attraktiv, trygg och upplevelserik för alla att vistas i."

Ur Översiktsplan för Väsby kommun

POTENTIAL

Platsens läge och historia ger goda möjligheter att stärka stadslivet i centrala Upplands Väsby, och även Centralvägen som huvudstråk. Här finns stor potential att bidra till mål i såväl översiktsplan som i kommunens stadsmässighetsdefinition.

Planförslaget syftar till att förbättra stadens offentliga rum, att dessa ska ha ett gott mikroklimat samt att nya och befintliga bostäder ska ha goda dagsljusförhållanden och lugna, gröna gårdsmiljöer. Sol- och vindstudier har utförts för att jämföra och utvärdera olika alternativ.

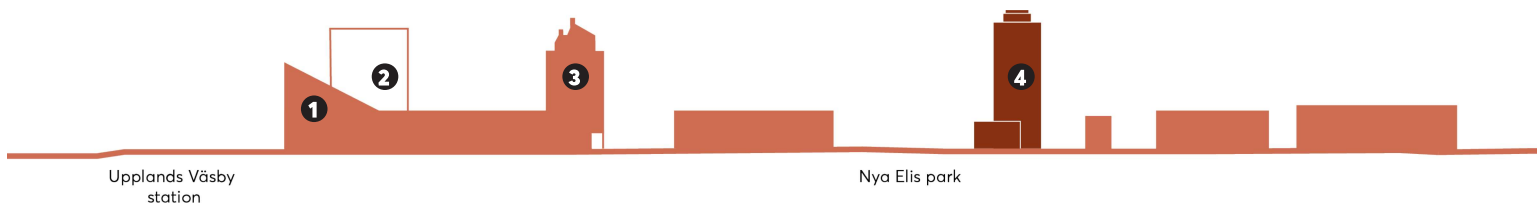
EFTERSTRÄVADE KVALITETER & FUNKTIONER

- En större publik yta intill Centralvägen med ett innehåll som kan locka besökare i alla åldrar, med syfte att stärka stadslivet. Den mänskliga skalan har varit central för att stadsrummet ska upplevas trivsamt.
- Utåtriktade och öppna funktioner i entréplan som aktiverar stadens golv.
- Den närmast omgivande bebyggelsen är i tre till fyra våningar, i olika planformer såsom halvslutna kvarter, öppna storgårdskvarter respektive lamellstruktur (hus i park) och punkthus. Ny bebyggelse behöver fånga upp såväl riktningar och höjder från det befintliga och skapa en ny, samspelt helhet.
- Varierade byggnadshöjder för att bygga vidare och förstärka centrala Upplands Väsby's dynamik och särart.
- Stadsrummet markeras som en viktig målpunkt längs huvudstråket genom att ett nytt landmärke föreslås på platsen.

Landmärkesbyggnader längs Centralvägen

- 1 Vilunda 16:30, "Pyramiden", Kv Korpulla
- 2 Vilunda 19:5, "Väsby fyr", Norra Messingen
- 3 Vilunda 16:59, Kv Korpulla
- 4 Vilunda 1:320, planerad byggnad vid Nya Elis park

Elevation längs Centralvägen

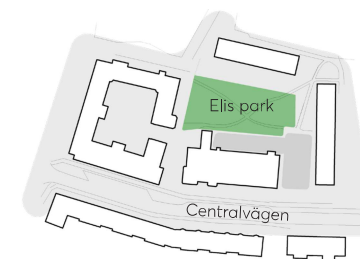
Förslaget utgår från Väsby's karaktäristiska silhuett av "högt och lågt" längs Centralvägen.

HUVUDGREPP

Planens huvudgrepp är att samla Björkvallatorget och Elis park till "Nya Elis park" – ett offentligt rum med egenskaper av både park och torg på Centralvägens solsida.

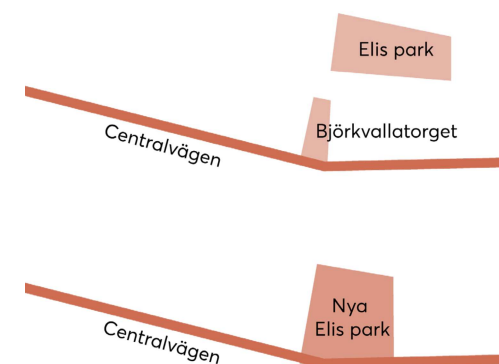
"Parktorget" får direkt kontakt med huvudstråket och blir väl synligt mitt på Centralvägen, där gatan svagt ändrar riktning.

Parktorget blir en samtida tolkning av det historiskt planerade kommundorget.

Parkens läge idag

Elis park ligger norr om tidigare Medborgarhuset och saknar direkt koppling till Centralvägen.

Före – efter

Det offentliga rummet flyttas fram mot Centralvägen. Det får större synlighet och gynnsamma solförhållanden.

Vy av parktorget med den gröna oasen från nordväst

BIBLIOTEKSKVARTERET – EN NY MÖTESPLATS MITT I STADEN

Det nya "bibliotekskvarteret" utgörs av ett parktorg med fond av en ny byggnadskropp som innehåller lokaler i markplan och bostäder högre upp. Stadsrum och byggnad samspelar med varandra i en omsorgsfullt gestaltad miljö.

Den nya byggnaden definierar tillsammans med nuvarande byggnader på tomtens västra sida ett tydligt stadsrum. Verksamheter i gatuplan har entréer som vänds mot parktorget och gatan, medan bostäderna har entré från Centralvägen. På så vis svarar utformningen mot kommunens mål om stadsmässighet och levande gator och torg.

PUBLIKT STADSRUM

Platsens centrala läge och närhet till viktiga målpunkter innebär att bibliotekskvarteret blir ett viktigt publikt stadsrum. Platsen har förutsättningar att bli en attraktiv mötesplats för Upplands Väsbybys invånare – ett stadsrum för både vardagsliv, samlingar, evenemang och små äventyrsstigar för de minsta.

Nya Elis park kompletterar bebyggelsen längs Centralvägen som idag saknar större offentliga utemiljöer för människor att stanna upp vid, mötas och vistas på. Nya Elis park intill Centralvägen blir en bättre och tryggare parkmiljö som bidrar till Centralvägens offentliga rum med en ny sorts "grön oas" och aktivitet på parktorget.

Utformningen skapar nya blickfång, inte bara på torget utan också i det nya, större stadsrum som bildas av torget tillsammans med Centralvägens gaturum. Med prunkande planteringar, träd och en väl genomtänkt ljussättning skapas en attraktiv och lekfullt upplevelserik plats vid olika tider på dygnet och året.

PLATSENS HISTORIA FÖRS VIDARE

Gestaltningen av den nya biblioteksbyggnaden och dess parktorg bär vidare platsens betydelse för Upplands Väsbybys invånare. Även återbruk av tegel i bottenvåningarna, från det tidigare Medborgarhuset, bidrar till att platsens historia förs vidare.

NYA ELIS PARK

Den övergripande visionen för Nya Elis park är att platsen ska öppna upp sig som ett inbjudande, grönt och lummigt rum mot Centralvägen.

En bärande idé för gestaltningen är att i markplan knyta samman den invändiga och utvändiga miljön i ett levande "stadsgolv". Byggnadens interiöra golv förlängs visuellt och övergår i torgets beläggning. I fasadens djupa fönstermischer finns sittplatser placerade omväxlande inne och ute.

Utemiljön närmast byggnaden får goda sol- och vindförhållanden och erbjuder såväl välannonserade entréplatser, serveringsytor och generösa sittmöbler (1).

På parktorget finns cykelparkering för publika ändamål (2).

GÅNGSFARTSOMRÅDE

I anslutning till Björkvallavägen planeras ett gångfartsområde (3). På kvartersmark intill gångfartsområdet finns en besöksparkering reserverad för rörelsehindrade (4), en lastplats för bokbuss (5) samt infart till bostädernas aorage (6).

KVARTERSMARK I NORR OCH ÖST

Norr om byggnaden skapas en grön utemiljö, cirka 7 meter bred, som samverkar med intilliggande fastighets gårdsmark och som samtidigt fungerar som översvämningsyta vid skyfall.

Öster om byggnaden är avståndet till fastighetsgräns 5 meter respektive 3,5 meter. Här planeras ett gångstråk längs med byggnaden, cykelparkering till bostäderna (7) och en skyfallsränna med växtlighet mot fastighetsgränsen.

Kvartermarken höjdsätts och planeras för att ansluta mjukt till omgivningen samt för att hantera dagvatten och skyfall.

Illustrationsplan skala 1:500

PARKTORGETS GESTALTNING – LUMMIGT, LUGNT, LEKFULLT OCH LITTERÄRT

Parktorgets gröna rum blir en lugn oas för både avskildhet och social samvaro. Grönskans variationsrikedom bidrar med biologiska och estetiska kvaliteter i blomning, blad och höstfärger.

Genom omsorgsfull gestaltning av utemiljöerna uppmuntras besökare och passerande i alla åldrar att stanna till och uppehålla sig på platsen.

OASEN

Parktorget domineras av en stor grön yta kallad "oasen" (1) som bildar ett lugnare och mer avskilt rum i rummet. Ytan har nedsänkta växtbäddar med lummiga planteringar innehållande perenner, buskar och träd.

Stenmjölsgångar och trädäck i olika nivåer bildar stråk och mindre rum för vistelse inuti grönytan, med olika typer av sittplatser för att passa olika målgrupper. Oasen är tänkt att fungera som en stillsam plats, i kontrast till livet på Centralvägen.

Barnens perspektiv tas tillvara genom utformning av små barkgångar i planteringarna som uppmuntrar barns rörelse och nyfikenhet. Inslag som lekfulla skulpturer och sittmöbler i alternativa utföranden bidrar till att platsen blir attraktiv och inspirerande för barn och unga.

TRÄD RAMAR IN

En rad av träd (2) skapar en ram mot stråket med verksamhetslokaler i kvarteret väster om parken. Ambitionen är att behålla två befintliga lindar och om möjligt komplettera raden med omplanterade lindar från Elis park samt med nya träd.

Längs den nya byggnadens södervända fasad tillkommer även ett antal träd (3) på kvarter-smark, som ger solavskärmning för glaspartierna och vistelseytorna. Träden längs fasaden står i skelettjordsbäddar som kan fördröja och rena dagvatten från hustaken. Träden är placerade i skelettjordsbäddar som kan fördröja och rena dagvattnet från hustaken.

DESIGN OCH KONST

Genom karaktärsfulla och platsspecifika objekt som Optimuslampan och konstverket "Tre vise" från gamla Elis park, knyts utformningen till platsens och Väsby's historia.

VIMMELYTOR

Intill bibliotekets och caféets entréer öppnar torg-rummet upp sig (4). De hårdgjorda ytorna medger en flexibel användning av platsen, exempelvis utomhusverksamhet för biblioteket eller andra kulturella evenemang.

Träd och växtlighet väljs och placeras i syfte att skapa en överblickbar plats. Siktlinjer bevaras genom att träd stammas och markvegetationen hålls relativt låg. På så vis uppnås lummighet och trivsel liksom orienterbarhet och trygghet.

EKOSYSTEMTJÄNSTER

Parktorgets bioeffektiva lösningar bidrar till ekosystemtjänster i form av dagvattenhantering, gott lokalklimat och estetiska upplevelsevärden. Stora delar av dagvattnet omhändertas i nedsänkta växtbäddar. De nya träden bidrar med luftrening och syresättning liksom vindskydd och skugga.

Det nya parktorget
Vy från Centralvägen med blicken österut

Det röda strecket visar sektionens läge.

SEKTION A-A

Mot gångstråket längs parktorgets västra sida planeras en trädrad, som bland annat kan inkludera två befintliga storvuxna lindar om detta visar sig möjligt i genomförandeskedet. Trädraden ger en grön inramning av parken.

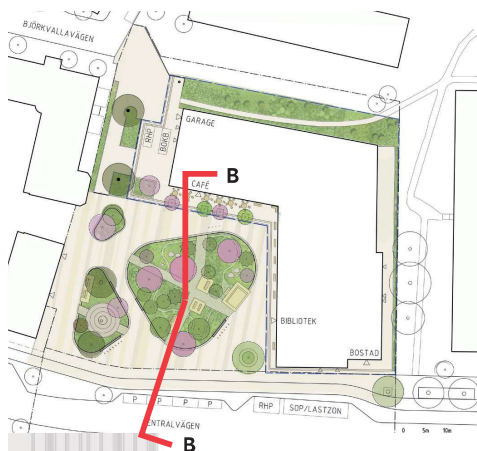
Växtbäddarna renoveras varsamt med hänsyn till befintliga rotsystem i syfte att uppnå mer gynnsamma växtförhållanden och bättre dagvattenhantering.

Ambitionen är att trädraden ska innehålla storvuxna träd varför möjligheten att flytta lindar från nuvarande Elis park utreds. Därutöver föreslås nyplantering av yngre träd.

0 1 5
meter

Sektion (snitt) genom allmän platsmark
Skala 1:250

Det röda strecket visar sektionens läge.

SEKTION B-B

I oasen, parktorgets större sammanhängande grönyta, kan besökare hitta mer avskilda rum och sittplatser för vistelse på egen hand eller i grupp.

De nedsänkta växtbäddarna gör att oasen har goda möjligheter att hantera dagvatten.

Förslaget innehåller nyplanterade träd vars blomning liknar de körsbärsträd som tidigare stod utanför Medborgarhuset. Träden bidrar med skugga och temperaturreglering.

0
meter

5

Sektion (snitt) genom allmän platsmark
Skala 1:150 (A3)

Utsnitt markbeläggning

MATERIALPALETT

Torget ska utföras robust och slitstarkt, och bärande idéer är att utemiljöns material ska samverka med bibliotekets fasad och interiör samt att eftersträva återbruk.

Genom de nedsänkta centrala delarna av parken slingrar sig stenmjölsgångar kantade med detaljer och sitttytor i trä. Murar, sittmöbler och övrig möblering samspelar med byggnadens fasad i varma kulörer.

VEGETATION

Målsättningen för planteringar är att torget ska upplevas lummigt och grönt. Detta skapas genom planteringar med grönska på flera nivåer - träd, prydnadsbuskar och låga, marktäckande buskar och perenner. Det växtmaterial som tillkommer i de nya planteringarna är en blandning av perenner, buskar och träd. En mångfald av arter bidrar till upplevelsevärden och olika karaktär under året.

Körsbärsträden som omgivit det tidigare Medborgarhuset har varit omtyckta. Förslaget är att återskapa denna blomprakt genom att i Nya Elis park plantera körsbärsträd av olika sorter som kan ge en längre och mer variationsrik blomningssång.

DESIGN

Optimuslyktan är specialtillverkad för Upplands Väsby och står idag bland annat längs Centralvägen. Hur lyktan skulle kunna integreras i planteringarna i Nya Elis park visas i den nedre bilden.

MARKBELÄGGNING

Torgytans markbeläggning kan komma att utföras av återbrukat material.

Markstenar av olika material och färg kan som exempel fogas samman i mönster av trasmatta eller lapptäcke för att ge en variationsrik och livfull yta.

Mönstret gör att delar av beläggningen kan bytas ut vid behov, utan att det stör helhetsintrycket.

Illustration plantering

PLANTERINGSYTOR OCH TRÄD

Planteringarna är flerskiktade med högstammiga träd, solitära buskar och marktäckande växter med blomning och intressant bladform.

Ambitionen är att komplettera trädraden längs västra sidan för att rama in platsen. Borttagna körsbärsträd kompenseras genom att ungefär hälften av de nya träderna är vårblomande.

Planteringarna tar hand om dagvatten från hårdgjorda ytor vilket både fungerar som bevattning av växterna samt som fördröjning av dagvatten.

Delar av planteringsytorna utformas som nedsänkta regnträdgårdar vilka planteras med fukt- och torktåliga marktäckande perenner, prydnadsgräs och lägre buskar. Övriga planteringar utformas som mindre skötselintensiva med lägre marktäckande buskar.

- Planteringsyta, delvis med nedsänkta regnbäddar, med buskar och inslag av perenner
- Buskplantering med inslag av blomning
- Befintliga lindträd
- Storvuxna lindträd (flytt från Elis park utreds)
- Nya blommande träd
- Nya barr-/vintergröna träd
- Nya träd blandade arter

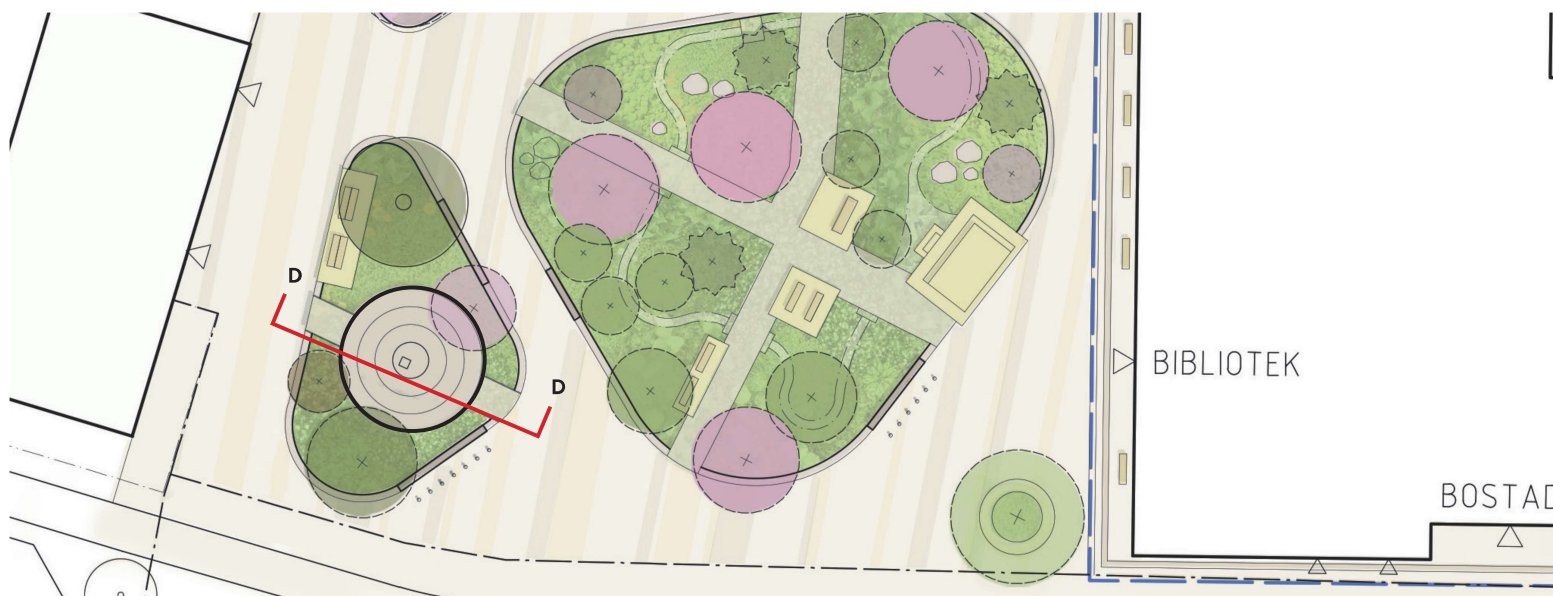
KONSTNÄRLIG UTSMYCKNING

I Elis park finns idag en liten cirkulär plats med rosenplanteringar som ringar på vattnet kring konstverket "Tre vise". Det är en skulptur i bohus-granit utformad av konstnären Britta Norrvi 2005.

För att återknyta till platsens historia och identitet föreslås konstverket införlivas i det nya parktorgets utformning, och ges en placering i mitten av en trappformad, försänkt stencirkel i den södra trädgruppen som även fungerar som skyfallsmagasin.

Sektion D-D med amfiteater och konstverk

Ovan:
Konstverket "Tre vise" på sin nuvarande plats i Elis park.

Till vänster:
Illustrationsplan med konstverk "Tre vise"

KOMPOSITION

Byggnaden är formad som en öppen vinkel vilken bildar en skyddad plats med en rygg kring det nya parktorget. Fasaderna gestaltas i kvalitativa och beständiga material, till största delen i tegel i olika nyanser. Ett genomgående tema är en vertikal indelning med tydlig rytm, där täta och glasade partier skapar en lugn ordning – och samtidigt bidrar till öppenhet och kontakt mellan ute och inne.

Byggnaden består av tre tydliga delar: bas, radhus och punkthus.

Den publika basen innehåller utåtriktade lokaler och verksamheter som aktiverar parktorget. Över basen ligger bostäderna.

BAS

Basen består av två våningar med lokaler. Basens låga och välkomnande skala ramar in parktorget och skapar en attraktiv stadsbild.

Huvudentrén till bostäderna ligger mot Centralvägen medan entréer till lokaler ligger mot parktorget.

Förslag på verksamheter i lokalerna är bibliotek och café.

RADHUS

Ovanpå basen står åtta stadsradhus i två våningar. Radhusen har egna entréer och små förgårdsplatser hör till vart och ett av hemmen. De barnvänliga bostäderna utgör en egen värld på taket, men har ändå fin visuell kontakt med parktorget.

PUNKTHUS

Punkthuset sträcker sig uppåt och samspelar med Centralvägens höga byggnader, Väsby fyr och kvarteret Korpkulla. Här finns bostäder i olika storlekar, många med hörnläge och ljus från två sidor. Punkthuset landar mot Centralvägen i sydöstra hörnet och annonserar där sin huvudenten.

KONTRAST MELLAN HÖGT OCH LÅGT

Syftet med den tredelade strukturen är att bevara och förstärka Väsby's karaktär av kontraster mellan högt och lågt, där landmärken reser sig över den småskaliga stadsmiljön.

Kvarteret bygger på så sätt vidare på Väsby's unika särart, där trivsamt småstad och pulserande storstadsregion förenas.

Byggnadens varierande höjder och dynamiska komposition bidrar till en levande och attraktiv stadsmiljö, där arkitektur och offentliga rum tillsammans ger den urbana upplevelsen.

PARKTORG

Parktorget har en tydlig offentlig karaktär som sträcker sig ända fram till byggnadens fasad.

Lokalerna på bottenvåningen vetter mot både gatan och parktorget, med generösa glaspartier och entréer som skapar en öppen och välkomnande atmosfär. Längs fasaden planeras för en uteservering och sittnischer – platser där människor kan umäls och upleva stadslivet.

Sprängskiss

Bebyggelsens delar

1. Bas
2. Radhus
3. Punkthus
4. Parktorg

GÅRDSMILJÖ MED SMITVÄGAR

En öppen gårdsmiljö – inom två privata fastigheter – bildas mellan den nya byggnaden och de befintliga lamellhusen i norr och öst. Mättet från fasad till fasad blir 16-20 meter, vilket gör gården jämförbar i bredd med lamellhusens befintliga gårdar.

De smidiga gångförbindelser som idag finns mellan lamellhusen förlängs fram till Centralvägen och Björkvallavägen.

MOBILITET

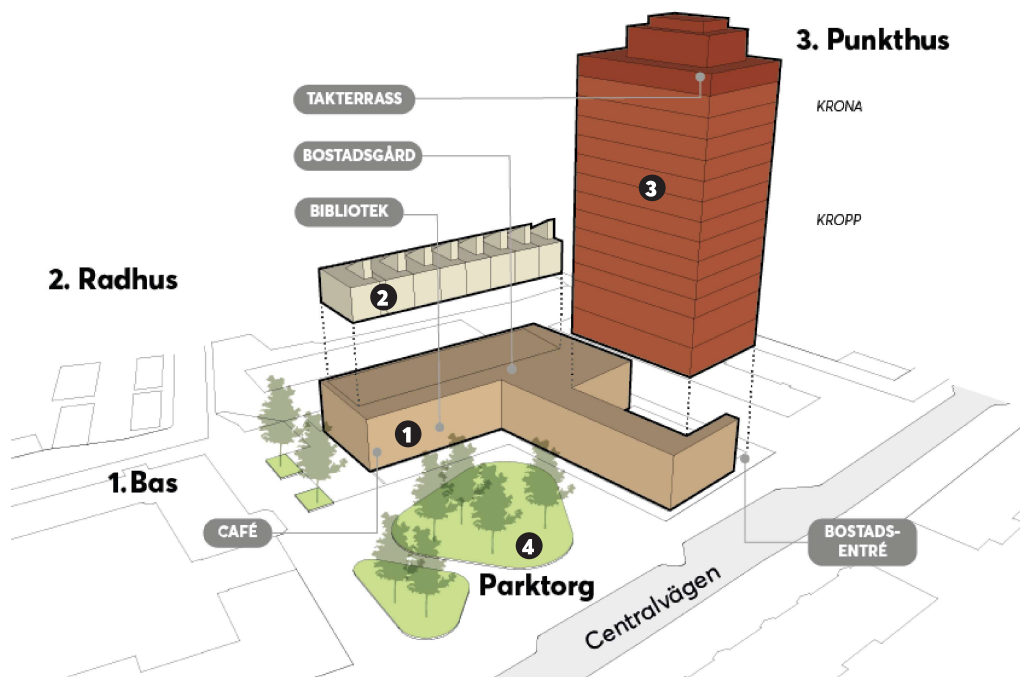
Bostäderna har cykelparkering i entréplan och i källarplan liksom utomhus inom kvartersmark. Bilparkering för boende och besökare sker i parkeringsgarage med infart från Björkvallavägen.

De publika lokalerna kan ges cykelparkering på parktorget och på förgårdsmarken. En tillgänglig besöksparkering anordnas inom kvartermärk, i övrigt hänvisas besökande med bil till allmän parkering längs gator och i parkeringsgarage.

AVFALLSHANTERING

Mot Centralvägen finns två miljörum, ett för bostäderna och ett för lokalerna. Mot Björkvallavägen planeras en anslutningspunkt för fettavskiljare.

Hämningsfordon stannar på anvisade platser
längs Centralvägen och Björkvallavägen.

Landmärken i Väsby

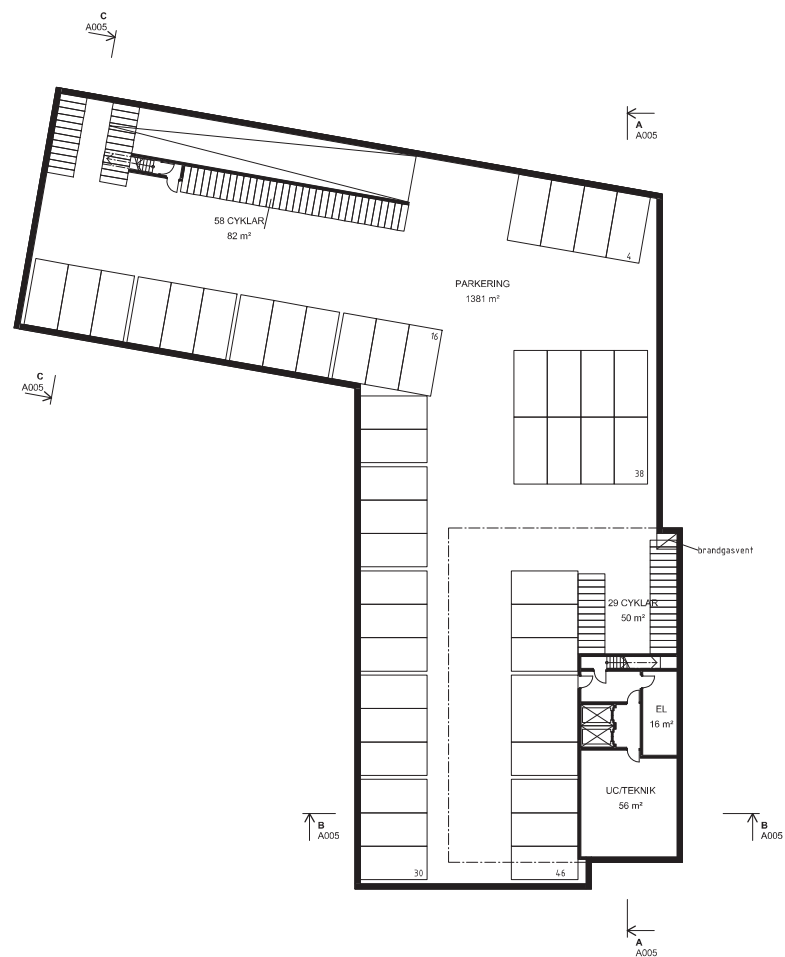
Skalenlig jämförelse, från vänster:

Vilunda 19:5, "Väsby fyr", Norra Messingen, Centralvägen

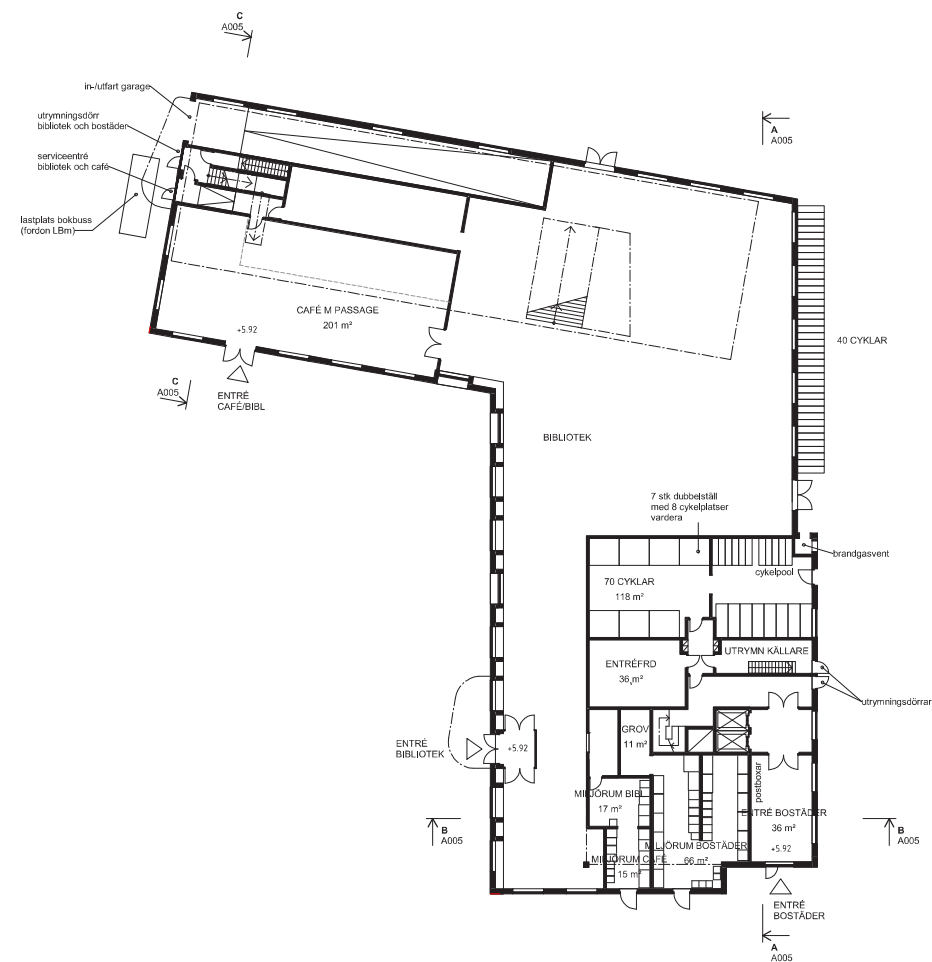
Vilunda 16:59, Kv Korpkulla, Centralvägen

Vilunda 1:320, planerad byggnad vid Nya Elis park, Centralvägen

Vilunda 6:84, "Drabantenhuset", Väsby Centrum

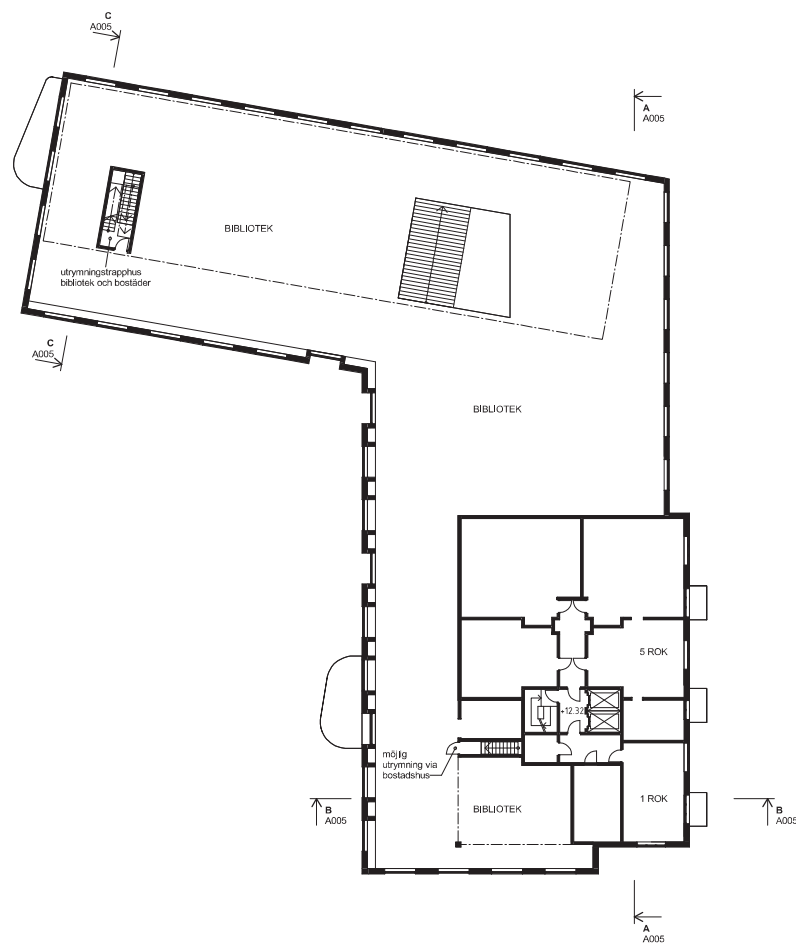

Plan 9 – källare
Skala 1:400 (A3)

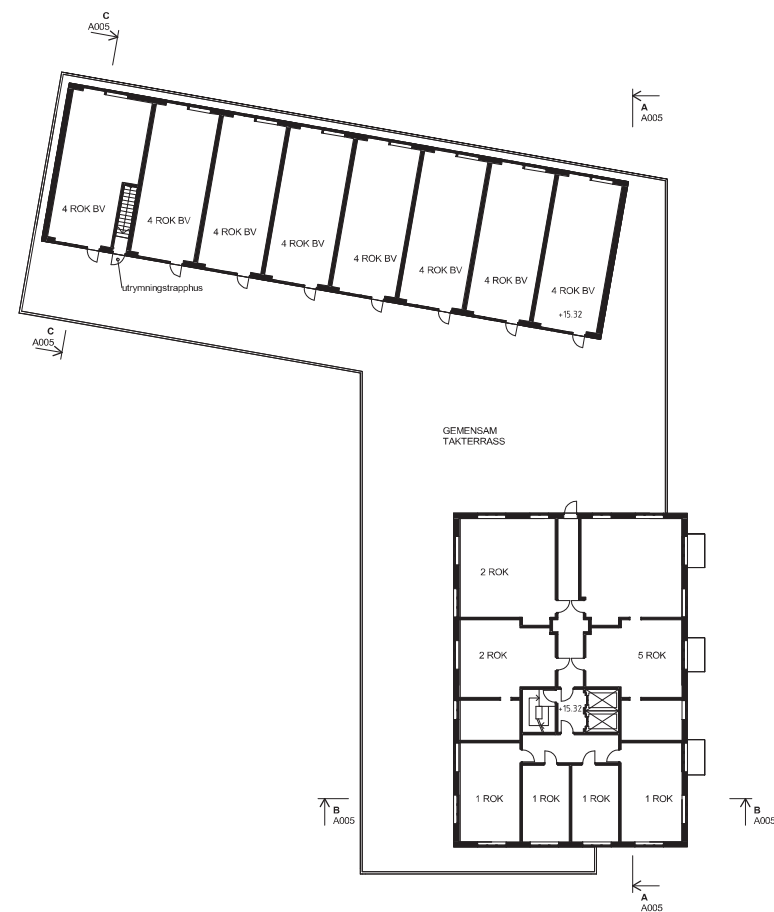

Plan 10 – entréplan
Skala 1:400 (A3)

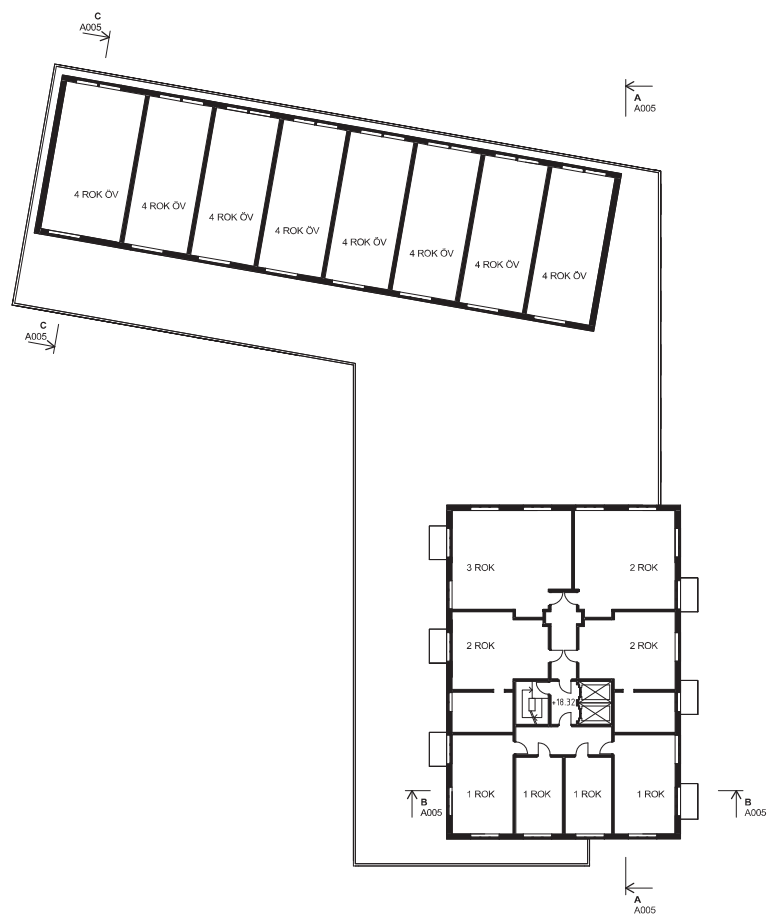

Plan 11 - 1 tr
Skala 1:400 (A3)

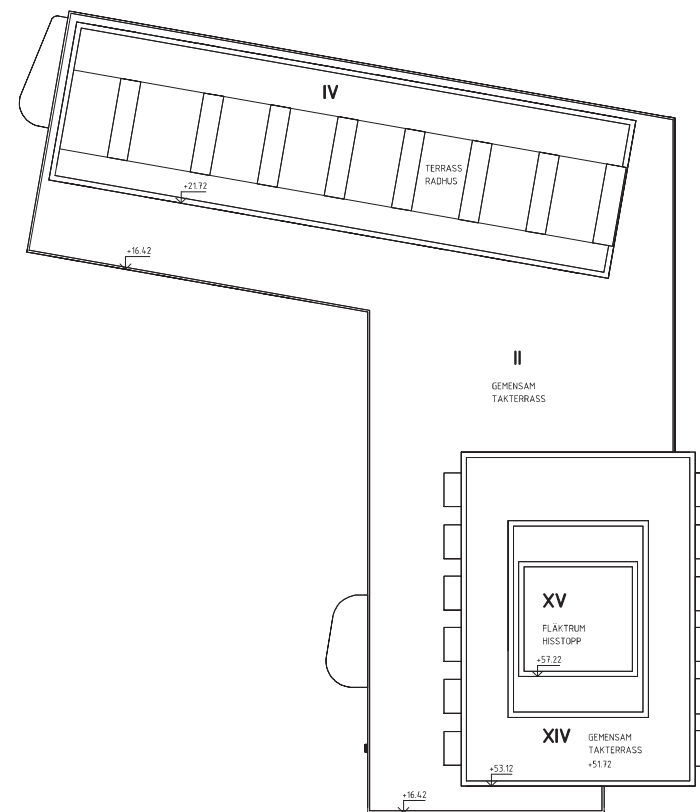

Plan 12 - takterrass
Skala 1:400 (A3)

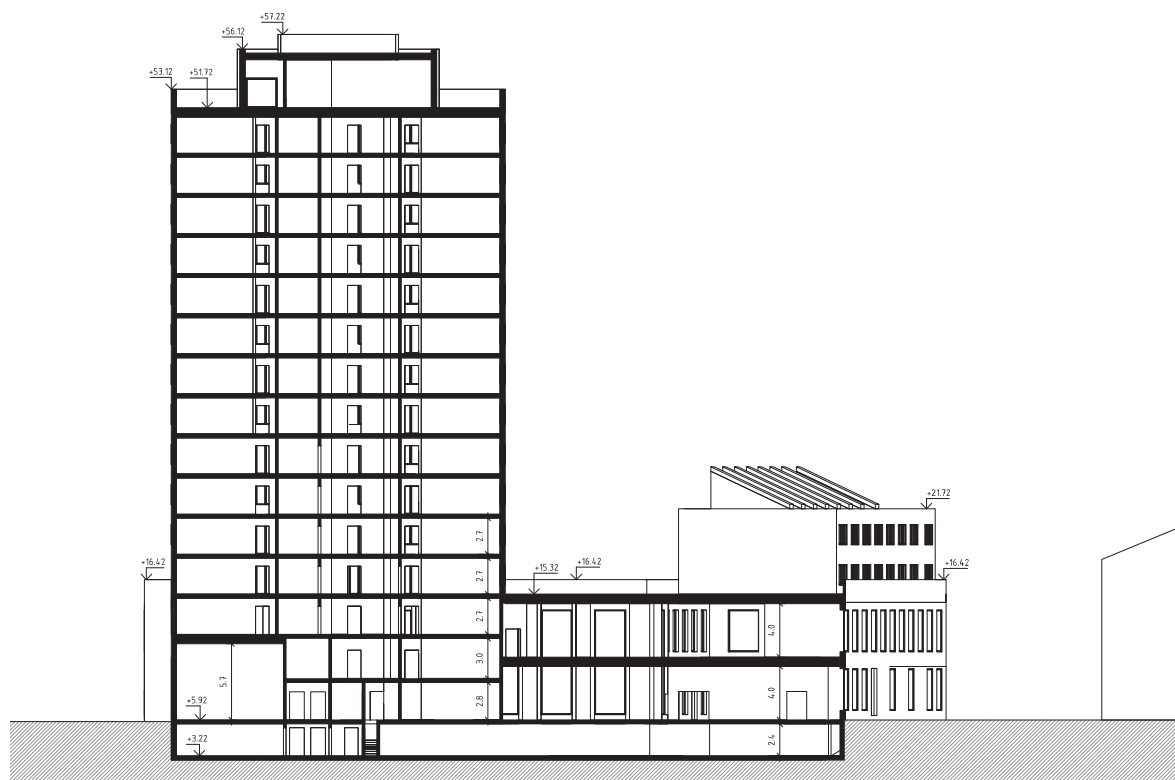

Plan 13
Skala 1:400 (A3)

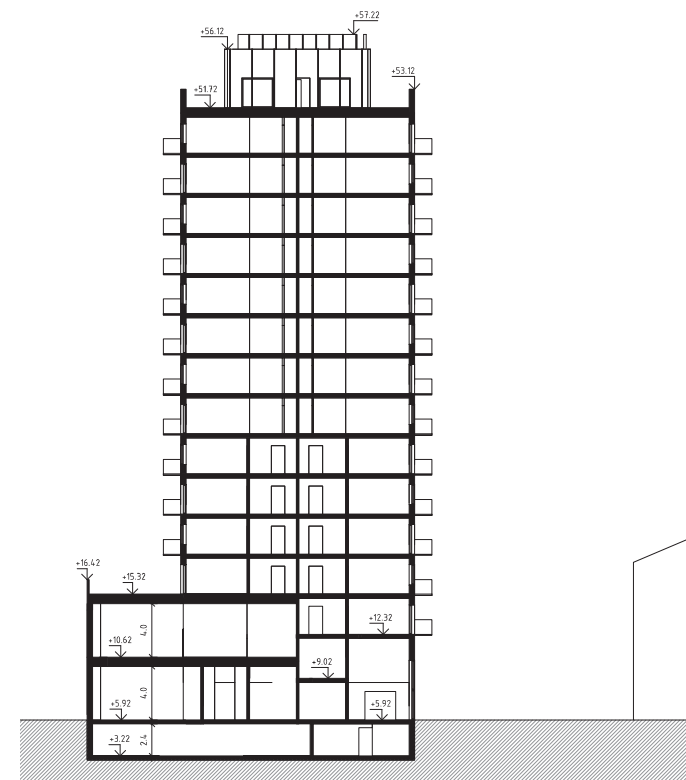

Takplan
Skala 1:400 (A3)

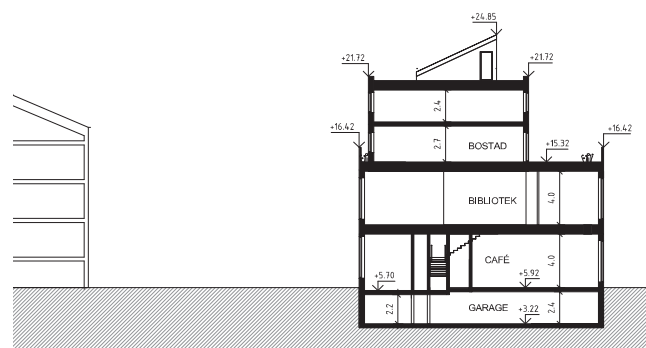

Sektion A-A
Skala 1:400 (A3)

Sektion B-B
Skala 1:400 (A3)

Sektion C-C
Skala 1:400 (A3)

illustrationsplan takträdgård 1:500

TAKTRÄDGÅRD

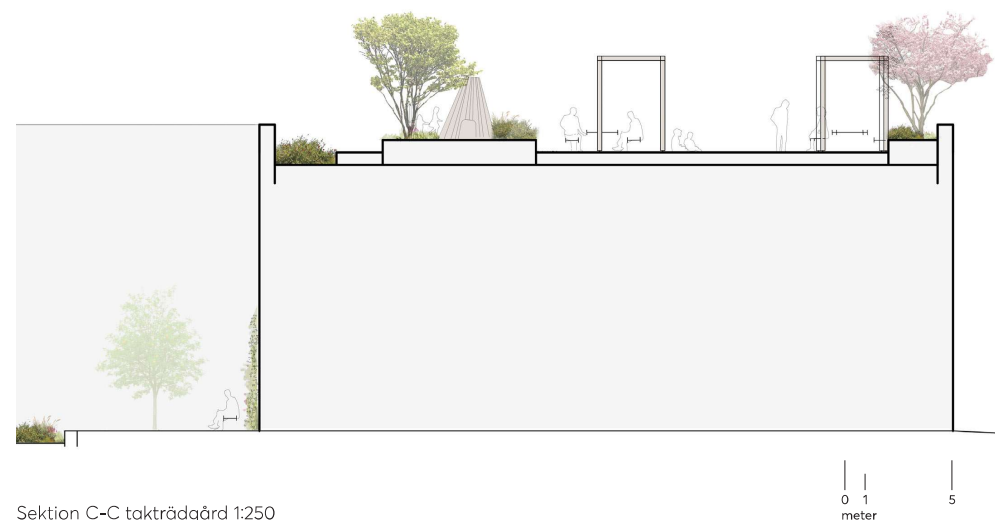
Två våningar upp från markplanet finns en takträdgård med en gemensam uteplats omgärdad av grönskade planteringar för dagvattenhantering. Mindre buskträd bildar tillsammans med markvegetation en inramning mot omgivande bostäder.

På denna upphöjda bostadsgård finns även lekfulla inslag som mindre gångar mellan planteringar, en koja och en lekskulptur.

I anslutning till de gemensamma ytorna finns flertalet individuella uteplatser, bland annat förgårdsmark till radhusen, vilka bidrar till aktivitet på taket.

TAKTERRASS

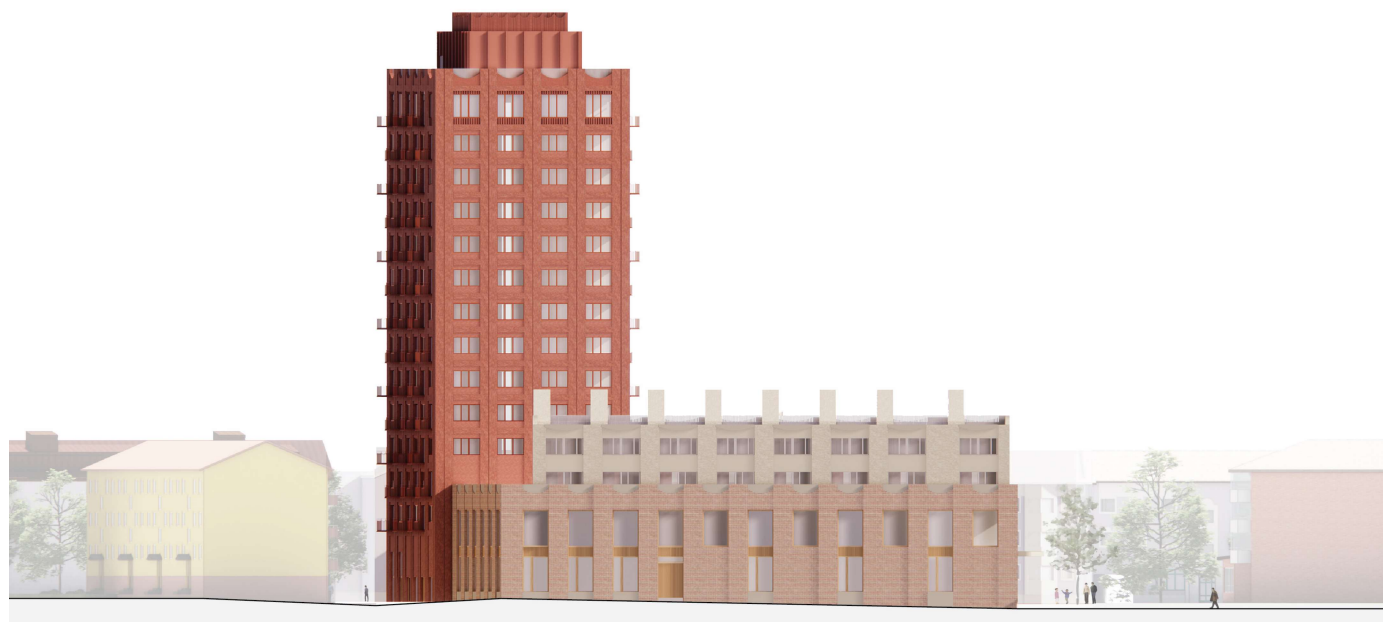
På punkthusets tak finns en gemensam takterrass med utsikt vilken kan nyttjas av alla boende i huset. Terrassen har plats för ett långbord där större grupper kan samlas för social samvaro. Det finns även utrymme för enskilda sol- och sittplatser.

Sektion C-C takträdgård 1:250

Fasad mot söder
- mot Centralvägen
Skala 1:500 (A3)

Fasad mot norr
Skala 1:500 (A3)

Fasad mot väst
- mot torget
Skala 1:500 (A3)

Fasad mot öst
Skala 1:500 (A3)

ELEVATION

Fasad mot väst
Skala 1:200 (A3)

0 1 3 5
meter

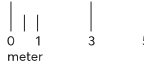

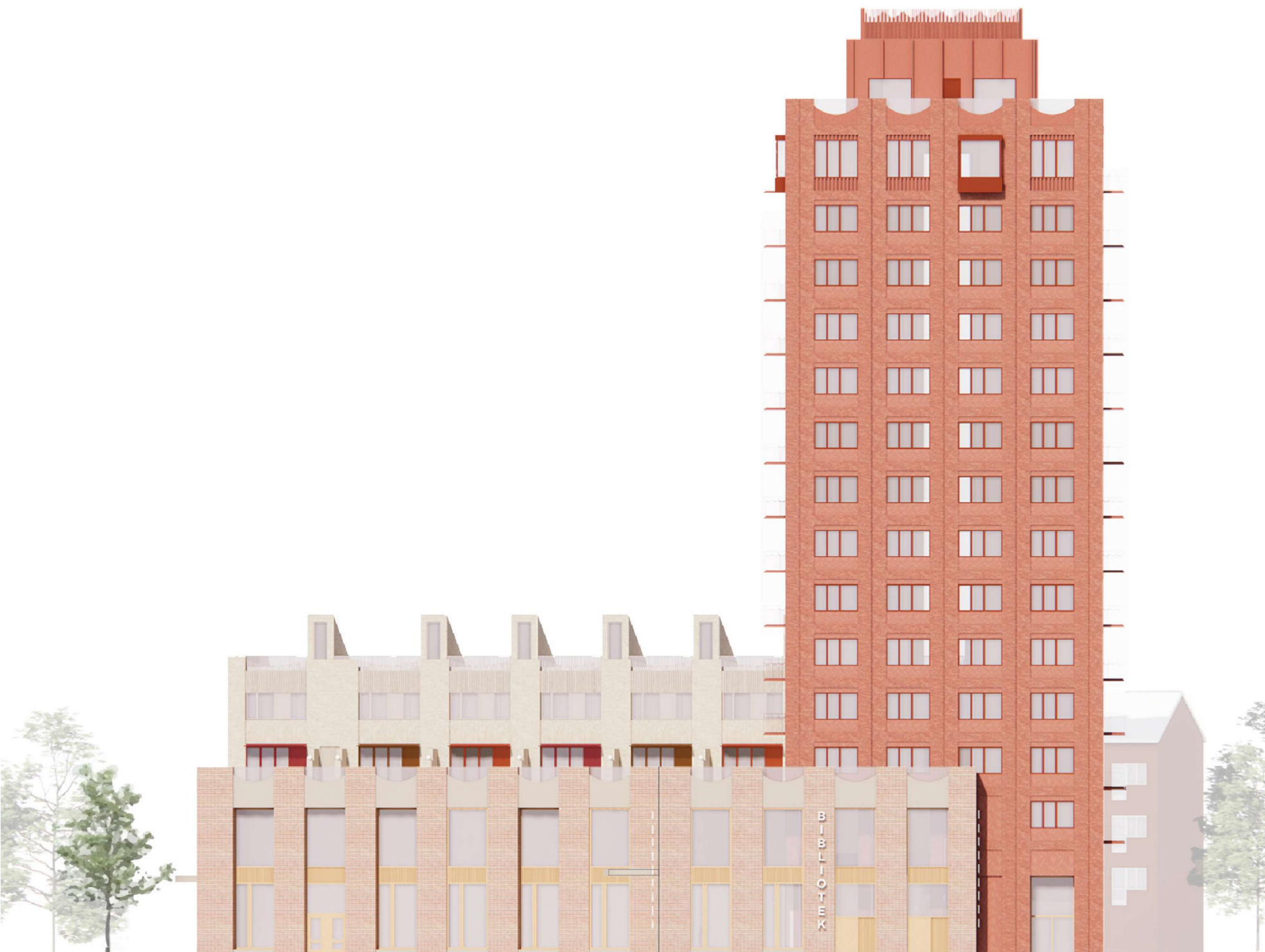
Fasad mot norr
Skala 1:200 (A3)

Fasad mot öster
Skala 1:200 (A3)

Fasad mot söder
Skala 1:200 (A3)

0 1 3 5
meter

ELEVATION

Fasad mot söder
Alternativ tegel
Skala 1:200 (A3)

RADHUS FASADMATERIAL

Träpanel och tegel är två tänkbara fasadmateri-
al för radhusen.

Fasad mot söder
Alternativ träpanel
Skala 1:200 (A3)

0 1 3 5
meter

Mot parktorget öppnar sig de publika lokalerna med stora fönster och flera entréer vilka bidrar till aktivitet och rörelse på platsen. Entrén till biblioteket markeras med ett fribärande entrétak, samt även fasadskyltar mot Centralvägen.

Byggnadens fasad mot torget är generöst uppglasad och innehåller sittytter som omväxlande befinner sig på byggnadens in- eller utsida.

Punkthusets kropp och krona har liksom basen en vertikal indelning, tillsammans med våningshöga fält i avvikande tegelmönster som skapar relief, skuggspel och mönsterverkan.

Radhuslängans fasader avdelas med vertikala fält likt de pilastrar som finns på basen och punkthuset. Som fasadmateriäl föreslås antingen tegel eller träpanel. För att bidra till variation och egen identitet har entréglaspartier och skärmtak individuella kulörer.

BYGGNADENS KOMPOSITION OCH UTTRYCK

Byggnaden är uppdelad i tre distinkta delar – bas, radhus och punkthus – som tillsammans bildar en helhet. Varje del har sitt unika uttryck, samtidigt som gemensamma form- och materialval skapar släktskap.

Betraktaren kan notera detaljer som mönstersättningar av tegel och ett återkommande bågmotiv – en rundad form som används i dekorativa detaljer såsom räcken och murkrön.

BASEN

Basen innehåller utåtriktade lokaler och präglas av stora glaspartier mot både gata och park, vilket skapar en öppen och inbjudande karaktär. Mellan glaset står vertikala, täta partier som ger en pilasterverkan och förstärker byggnadens rytm. I de täta partierna finns en genomtänkt mönstersättning av tegel som upplevs i närkontakt med byggnaden. Sittbänkar i fönsternischer, omväxlande på insida och utsida, bjuder in besökare att aktivt använda byggnadens fot som en möbel.

PUNKTHUSETS KROPP

Punkthuset karaktäriseras av vertikala pilastrar, skapade av livförskjutningar i teglet. Pilastrarna förstärker byggnadens höjd på avstånd, men det går också att läsa av mjukare horisontella band i fönster och indragna tegelpartier.

BALKONGER

Balkongerna, som vetter mot öst och väst, växlar placering på varannan våning vilket ger en luftighet i uttrycket och ett spel där fönster varierar i bröstningshöjd mellan våningsplan. Vid närmare betraktelse märks även att bågmotivet som avslutar fasaden mot himlen också återfinns i balkongräckets detalj.

Översta bostadsplanet har en särskild utformning med extra takhöjd och två nätta burspråk.

PUNKTHUSETS KRONA

Utöver bas och kropp märks en krona som utgör byggnadens avslut mot himlen. Kronan är

indragen i två nivåer för att markera byggnadens topp och ge ett elegant avslut.

Kronan är klädd i ljusröd, något blank metall och har vertikala dekorativa element som ger ett skuggspel och som "löser upp" byggnaden mot himlen. Även här förekommer bågmotivet som detalj.

En effekt av att dra in toppvåningen är att det också skapas en takterrass med storslagen utsikt över Väsby's takåsar och grönområden.

RADHUSEN PÅ TAKET

Radhusen placeras indragna från basens fasadliv i syfte att möta omgivningens skala och ge bättre ljusförhållanden till gårdarna. Livförskjutningen ger även här en tydlig övergång mellan byggnadens delar.

På avstånd skapar radhusens taklanterniner en rytmisk och livfull silhuett. Vid närmare anblick märks att varje radhus har sin egen kulör på entréparti och skärmtak. Individuella uteplatser och planteringar ger utrymme för hemmalivet att spilla ut och en småskalig och hemtrevlig atmosfär kan skapas. Radhusens tak utgör individuella, indragna takterrasser. Utanför terrasserna kläs taket med sedumgräs för fördröjning av dagvatten, biologisk mångfald och grönska.

SAMMANFATTNING

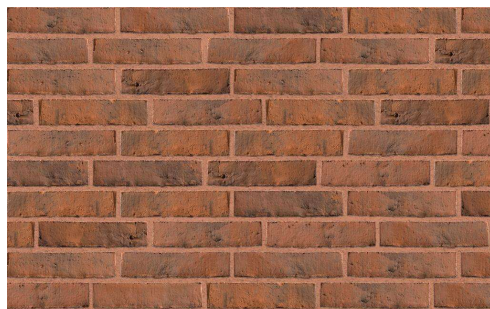
Ambitionen är att tillföra denna viktiga plats

- En byggnad med hög dignitet
- Goda och hållbara material
- En form som tar tillvara platsens potential
- Ett bearbetat och vackert uttryck som bidrar till Väsby's stadsbild...
- ... och som bygger vidare på kombinationen av högt och lågt längs huvudstråket Centralvägen
- Detaljbearbetning och detaljrikedom som ger ett ökat upplevelsevärde

Väsbyhems målsättning är att:

- ▶ Miljöcertifiera nyproduktion med Miljöbyggnad Silver eller motsvarande
- ▶ Installera solceller i all nyproduktion där tillräckligt goda förutsättningar finns
- ▶ Arbeta för att långsiktigt främja social hållbarhet
- ▶ Främja delningsekonomi och ett effektivt resursutnyttjande genom exempelvis mobilitetsåtgärder, paketboxar och åtgärder för att främja återbruk
- ▶ Samtliga Väsbyhems områden ska långsiktigt ha tillgång till mobilitetstjänster
- ▶ Främja långsiktig ekonomisk hållbarhet genom modern byggteknik och gedigna material med lång livslängd

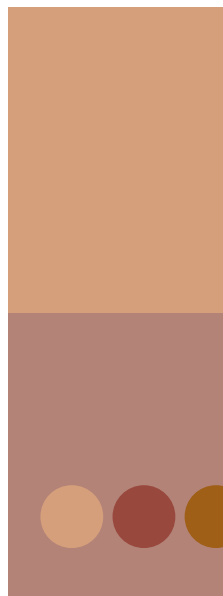
Över: Fasaden utförs i två tegelnyanser med inslag av trä; rödbrunt tegel för punkthuset respektive sandfärgat tegel för radhusen och en kombination av dessa i basen.

Under: Tegel från Medborgarhuset som planeras att återanvändas i bottenvåningarna. Enligt provrapport är teglet lämpligt för återbruk. Ambitionen är att använda en hög andel återbrukat tegel.

Över: Som alternativt fasadmateriäl till radhusdelen föreslås naturligt gråfärgad träpanel.

Under: Medborgarhusets fasadtegel.

Över: Detaljering i fasad i naturlig respektive infärgad betong.

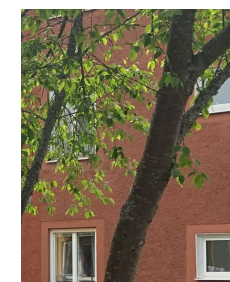
Under: Plåtdetaljer i matchande kulör(er).

Över: Entréglaspartier i bottenvåning i oljad ek.

Under: Sedumgräs på radhustaken.

Till höger: Färger och material i närliggande bebyggelse. Närmast visas tidigare fasad på Medborgarhuset med rött tegel och sandfärgade släta band.

Till höger: Fotomontage av parktorg och ny bebyggelse sett i sin omgivning.

Till höger: Vy av gångfartsområdet och vidare mot parktorget och Centralvägen. Sett från Björkvallavägen.

Till höger: Rendering av parktorget från Centralvägen. Vy mot öster med punkthuset och Centralvägens förlängning i bildens fond.

Till höger: Rendering av parktorget från Centralvägen. Vy mot öster med punkthuset och Centralvägens förlängning i bildens fond.

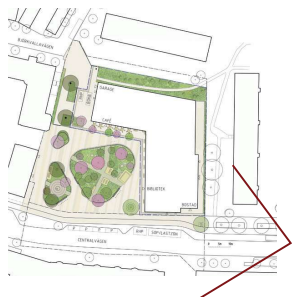
Till höger: Vy av gårdsrummet norr om den nya bebyggelsen, sett från Björkvallavägen.

Till höger: Vy av gårdsrummet öster om den nya bebyggelsen, sett mot Centralvägen.

Till höger: Vy av Centralvägen strax öster om planområdet, sett mot väster.

Till höger: Vy av parktorget med konstverket "Tre vise" i främre planteringen.

Till höger: Vy från Centralvägen mot parktorget - med biblioteksentrén i fonden.

Till höger: Vy av parktorget, café med uteservering och bibliotek.

